

MARIÁN

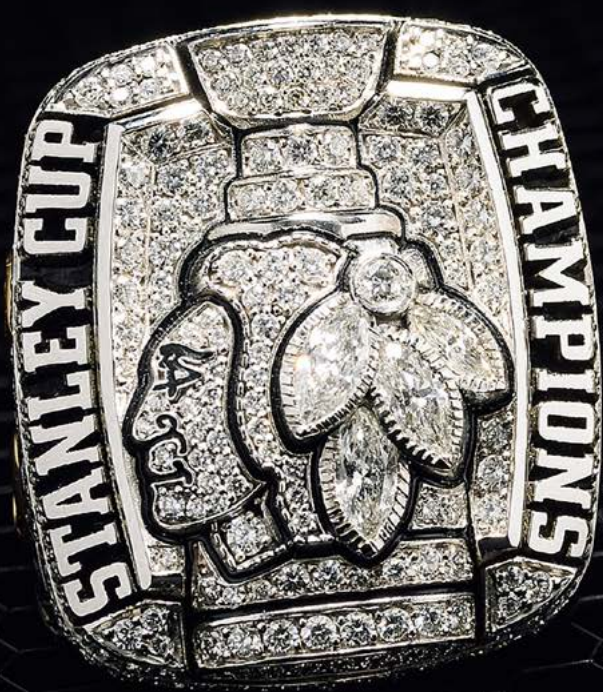
HOSSA

MOJA CESTA z TRENČÍNA
do SIENE SLÁVY

so Scottom Powensom

Marián **HOSSA**

Moja cesta z Trenčína
do Siene slávy

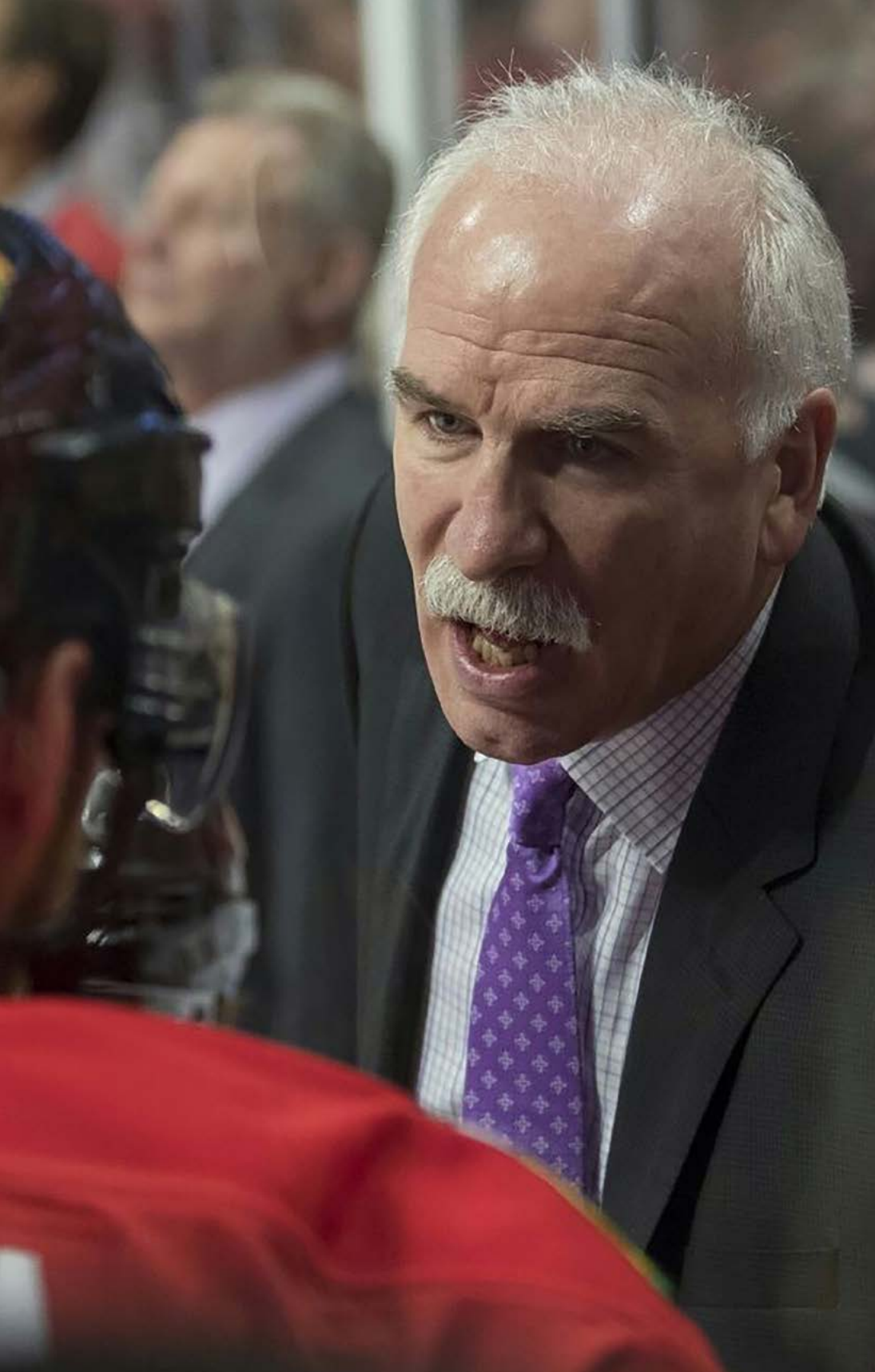

Marián HOSSA

Moja cesta z Trenčína
do Siene slávy

Marián Hossa a Scott Powers

PREDSLOV

Joel Quenneville

***Pri pohľade na Mariána Hossu
vidím dokonalého hokejistu –
nenáročného, chytrého,
každý večer pripraveného
nastúpiť a vo všetkých
situáciách hrať správne.***

V Chicagu Blackhawks sme mali rôzne typy hráčov, ale práve on bol tým, čo robil všetko správne. Ak bol vo vašom tíme, mali ste obrovské šťastie. Niekedy ho dokonca bolo možné ľahko prehliadnuť, lebo to, že si vždy plní svoju úlohu, jednoducho považoval za samozrejmosť.

Predtým, ako som ho začal trénovať, som ho vnímal ako dobrého hráča. Hrával v Ottawe, Atlante a Detroite a ja som trénoval mužstvá, proti ktorým nastupoval. Málokto si dokázal prikryť puk ako Marián. S hokejkou bol neuveriteľne silný, nikto mu nevedel zobrať puk. Páčila sa mi jeho príprava. Vedel som, že s ním môžem stopercentne počítať. Hral úžasne už v Pittsburghu aj Detroite, napriek tomu, že nešťastne prehral dvakrát vo finále NHL. Keď sa na to späťne pozriem,

*Tu sa to všetko začalo, tu som vyrastal
- sídlisko Juh, Trenčín*

je neuveriteľné, že potom u nás v Chicagu získal Stanley Cup trikrát za osem rokov. V každej z víťazných zostáv zohrával kľúčovú úlohu. Pri Mariánovi ste sa nikdy nemuseli obávať, že niečo podcení. Svoju prácu si vždy urobil dokonale a potichu. Najväčší rešpekt si vydobyl nielen vďaka svojim výkonom, ale najmä povaha. V šatni ho nikdy nebolo veľmi počuť, prinášal však profesionálny prístup, ktorý bol pre mužstvo dôležitý.

Spomínam si, ako ho v sérii proti Phoenixu v roku 2012 zrazil na ľad Raffi Torres. Nikdy som počas zápasu na lavičke nezúril tak, ako práve vtedy. Vedel som, že bez Hossu naše šance klesajú. Ako sa ukázalo, bola to pravda. Keď sa v novej sezóne vrátil na ľad, tešil som sa.

V roku 2013 vynechal kvôli zraneniu tretí zápas finálovej série proti Boston Bruins. Keď sa vo štvrtom stretnutí vrátil, bol to obrovský rozdiel. Stávalo sa, že hráči nastupovali s rôznymi zraneniami. Oceňoval som, že Marián k tomu pristupoval otvorene. „Obmedzuje ma to,“ povedal mi na rovinu. Dôveroval som mu, že sa rozhodne správne a urobí, čo je pre mužstvo najlepšie. Aj cez bolesť dával do hry všetko. Vždy robil všetko správne a v tíme zohrával významnú úlohu. V spomínanej finálovej sérii sme prehrávali 1:2 na zápasy a nikto si nemyslel, že máme šancu. Hoss sa vrátil a vyhrali sme tri stretnutia po sebe. Jeho prínos bol veľmi dôležitý pre celé mužstvo. Nebolo to iba o každom striedaní, ale dôležitá bola už len jeho prítomnosť na striedačke. Viete, piaty a šiesty zápas mohli skončiť rôzne.

To, že som Mariána dal do jedného útoku s kapitánom Jonathanom Toewsom, bolo jednoduché rozhodnutie. Ich súhra mala intenzitu a konzistentnosť. Sadli si, ich útok bol dôležitý, vyhrávali vyrovnané súboje a dávali viac gólov ako súper. Rozhodne to malo veľký vplyv na naše výhry. Niektorí hokejisti hrajú preto, aby získali čo najviac bodov a dali čo najviac gólov. Oni dvaja hrali, aby vyhrali a práve to si podľa mňa každý tréner cení najviac. Je obrovský rozdiel mať hráčov, pre ktorých je najdôležitejšie mužstvo.

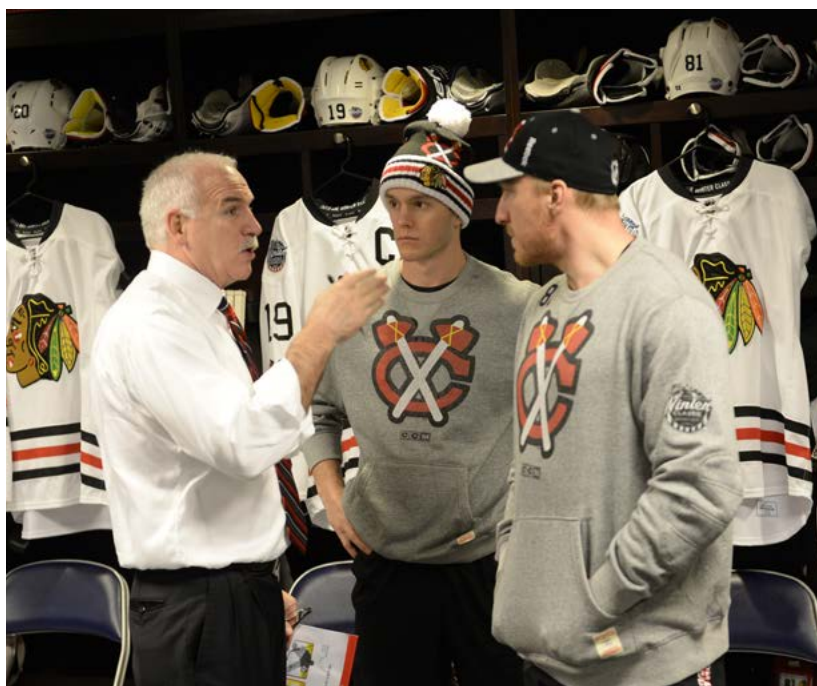
O jeho kožnom ochorení sme vedeli. Či chce trénovať, sme v podstate nechali naňho. „Ak si myslíš, že to nie je dobrý nápad, nechod dnes na ľad,“ povedal som mu. V zásade mal voľnú kartu. Všetci ho

rešpektovali, chápali, že robí čo je najlepšie pre mužstvo aj pre jeho zdravie. Hráčov, ktorí mali odo mňa takúto voľnú ruku, veľa nebolo.

*Keď sa rozhodol ukončiť kariéru,
zrazu nám v hre chýbala rýchlosť a súhra.*

Bol neuveriteľne konzistentný. Odmakal každé striedanie a vždy robil správne veci. Bol pre nás istotou. Stále sme v mužstve mali skvelých chalanov a výborné vodcovské typy. Marián však vynikal v tom, že vždy hral správne.

Bol som dojatý a poctený, keď ma požiadal o napísanie predhovoru. Považujem to za obrovskú česť. Mal som v kariére veľké šťastie, trénoval som výnimočných hráčov. Niektorí z nich patria medzi najlepších v histórii, kde radím aj Mariána. Želám mu len to najlepšie. Je úžasný človek, mimoriadne rodinne založený. Slovensko v ňom malo výnimočného hokejistu.

ÚVOD

*Vraciam sa po dlhom dni
v škole a myslím iba na jedno –
hokej.*

V Trenčíne sme bývali vo veľmi stroho vyzerajúcich panelákoch z čias komunizmu. Vonku bolo ihrisko, na ktorom sa schádzali všetky decká a hrali hokej. S bratom Marcelom som medzi nimi nechýbal ani ja. Bojovali sme o vysnívaný Stanley Cup. Jedného dňa som potom na to isté sídlisko priniesol aj ozajstný pohár. Ale to už predbieham.

Moja mama Mária hovorí, že po príchode domov som si vždy najprv pekne poskladal oblečenie a poukladal ho na seba. Ak by ste ma poznali, čo sa po prečítaní tejto knihy hádam aj stane, neprekvapilo by vás to. Som taký dodnes a evidentne som taký bol už v detstve.

Väčšinou som pomerne bezstarostný. Stačí sa opýtať mojich bývalých spoluhráčov a trénerov. Ako vám neskôr vyrozpráva Patrick Kane, asi by vám nevadilo sedieť vedľa mňa v šatni. Rád sa zabavím a zasmejem. Mám rád, keď vládne dobrá nálada. Keď však ide do tuhého, či už predtým v hokeji alebo teraz v podnikaní, beriem to vážne. Chcem byť pripravený. Som presvedčený, že človek má väčšiu šancu uspieť, ak nič nepodcení a presne tak ku všetkému pristupujem.

Čiže áno, chcem mať veci poskladané a uložené na správnom mieste. Vo veciach musím mať poriadok. Potrebujem vedieť, čo ma čaká bez ohľadu na to, či sa to týka nákupu nového domáceho spotrebiča alebo obchodnej investície. Manželka Janka nedávno chcela nový menší vysávač do kuchyne, aby nemusela zakaždým vyťahovať veľký. Pred nákupom som zisťoval, aké sú možnosti. Výrobok od nemeckej firmy sa mi podľa toho, čo som si prečítal, zdal byť najlepší. Jej sa však páčil iný. „Ježiši Kriste, nemôžem kúpiť ani vysávač, ktorý sa

mi páči,“ zakričala. Povedal som jej, že si ho kúpiť môže, ale zároveň som objednal aj ten, čo som vybral ja. Odvetila, že dva vysávače v kuchyni nepotrebujeme. Nakoniec to nechala na mne a dnes sme obaja spokojní.

Rovnako som sa aj ako hokejista NHL pripravoval na veľké zápasy. Ak sme hrali proti obávanému obrancovi Scottovi Stevensovi a New Jersey Devils, prečítal som si hodnotenie od skautov a hľadal jeho slabé stránky. Čo proti nemu môžem robiť? Mohol by som svoju rýchlosť využiť na to, aby som sa mu dostal za chrbát? Ak naňho totiž skúsím ísť priamo, pravdepodobne príde tvrdý *hit*. Robil som všetko preto, aby som uspel. Aj pri takej jednoduchej veci, akou bolo posilňovanie počas letnej prípravy, som sa snažil držať pôvodného plánu. Kľúčové bolo, že som si dal záležať aj na maličkostiach. Ak som ich zanedbal alebo vynechal posilňovňu, zožieralo ma to. Nemohol som ani spať.

V TEJTO KNIHE sa spoluautor Scott Powers rozprával s rôznymi ľuďmi, ktorí sú mi blízki. V jednotlivých kapitolách si prečítate, čo o mne hovoria. Lepšie ma pochopíte ako hráča, ale aj ako syna, brata, manžela, otca, priateľa a spoluhráča.

„Vďaka tejto knihe pravdepodobne zistíte, aký je Marián Hossa skvelý,“ povedal môj slovenský agent Peter Neveriš, ktorý patrí medzi mojich najlepších priateľov. „Určite zaznejú slová ako priateľský, precízny, pracovitý, cieľavedomý, empatický, ľudský, vďačný. Mariána poznám od šiestich rokov a stále ma s ním viaže silný priateľský vzťah. Ak by ste sa ho opýtali, kto je jeho najlepším priateľom, ťažko by vám povedal len jedno meno. Mariána najlepšie vystihujú dve slová: pokora a charakter. Sláva, úspech a peniaze ho ani

trochu nezmenili. Stále je tým istým skvelým chalanom, ktorý vás pri stretnutí na ulici pozdraví ako prvý. Má pevné morálne zásady a ich súčasťou je aj to, že k ostatným ľuďom sa má pristupovať s úctou.

Len zriedka sa dnes stane, že keď niekto niečo povie, myslí to aj naozaj vážne. Marián prázdne frázy nepoužíva. Vždy dodrží slovo. Stojí si za ním. Tou osobnosťou, ktorú všetci poznáme a obdivujeme, sa stal vďaka svojej charizme a povahe.“

Nikto ma nepozná tak dobre ako moja manželka. Vie najlepšie ako vyzerá život so mnou.

„Čo sa týka návykov, tréningov a všetkého ostatného, svoj plán vždy dodržiaval. Nikdy nevynechal tréning. V lete som ho občas poprosila, aby jeden vynechal. Povedal nie. Vždy mal svoj plán, ktorý poctivo dodržal. Taký bol odkedy som ho spoznala,“ hovorí Janka.

Neviem, odkiaľ to mám, možno od rodičov. S bratom Marcelom sme mali spoločnú izbu. V mojej polovici skrine bol poriadok, zatiaľ čo jemu na tom až tak nezáležalo. Rovnaký prístup som si preniesol aj do života. Viem, že ak sa budem držať plánu a veci si zorganizujem, mám väčšiu šancu na úspech. Občas som prípravu podcenil a zrazu nastal pocit, že niečo nie je v poriadku. Necítil som sa komfortne ako zvyčajne a chýbalo mi aj sebavedomie. Preto som sa vždy snažil takémuto pocitu vyhnúť.

Keď som si plánoval kariéru a snažil sa získať Stanley Cup, kľúčová bola príprava. Po sezóne 2007/08 som sa mal stať voľným hráčom. Môj agent Ritch Winter vymyslel plán, aby som bol úspešný aj počas zvyšku kariéry. Zostavil knihu o kluboch, ktoré prichádzali do úvahy. Ukázal mi, ako vyzerajú ich platové stropy, zostavy a aké miesto by mi v danom tíme patrilo. Vďaka týmto informáciám som sa mohol lepšie rozhodovať z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska. Veľmi mi to pomohlo.

Najprv som množstvo ľudí prekvapil podpisom ročnej zmluvy s Detroitom Red Wings. Všetci si myslia, že som to urobil v snahe získať

Stanley Cup, po tom, čo som ako hráč Pittsburghu prehral s Detroitom vo finále. Áno, chcel som ho získať. Kto by po ňom netúžil? To však nebolo všetko. Ak chcete vedieť, prečo som si vybral Detroit a zahral si tam so všetkými budúcimi členmi Siene slávy, musíte čítať ďalej. Po pôsobení v Red Wings som podpísal dvanásťročnú zmluvu s Chicagom Blackhawks. Opäť som množstvo času strávil zisťovaním, kde by som najlepšie zapadol, ktorý klub má v mužstve vychádzajúce hviezdy, a kde by som mal šancu konečne zodvihnúť nad hlavu Stanley Cup.

Bohužiaľ, v dôsledku kožného ochorenia som zmluvu s Blackhawks nemohol naplniť. Je to jedna z mnohých vecí, ktorým sa v tejto knihe budeme hlbšie venovať. Bolo to veľmi ťažké rozhodnutie. Odchádzať s pocitom, keď viete, že ešte môžete hrať na vysokej úrovni. Prechod do nehokejového života bol však ľahší ako som čakal. Konečne som si v živote mohol vychutnať aj kúsok voľnosti a viac času tráviť s Jankou a našimi dvoma dcérami Miou a Zojou.

Z Chicaga sme sa vrátili na Slovensko a začali písať novú životnú kapitolu. Vlastným tu pár firiem a opäť je dôležitá organizácia. Čas po hokeji je príjemnou zmesou užívania si, cestovania s rodinou a trávenia času s Marcelom a priateľmi. Popri tom sa venujem aj obchodným záležitostiam. Stále sa snažím byť čo najlepšie pripravený a mať čo najlepší prehľad. Pokladám to za jednu z vecí, ktoré sú pre úspešný život nevyhnutné.

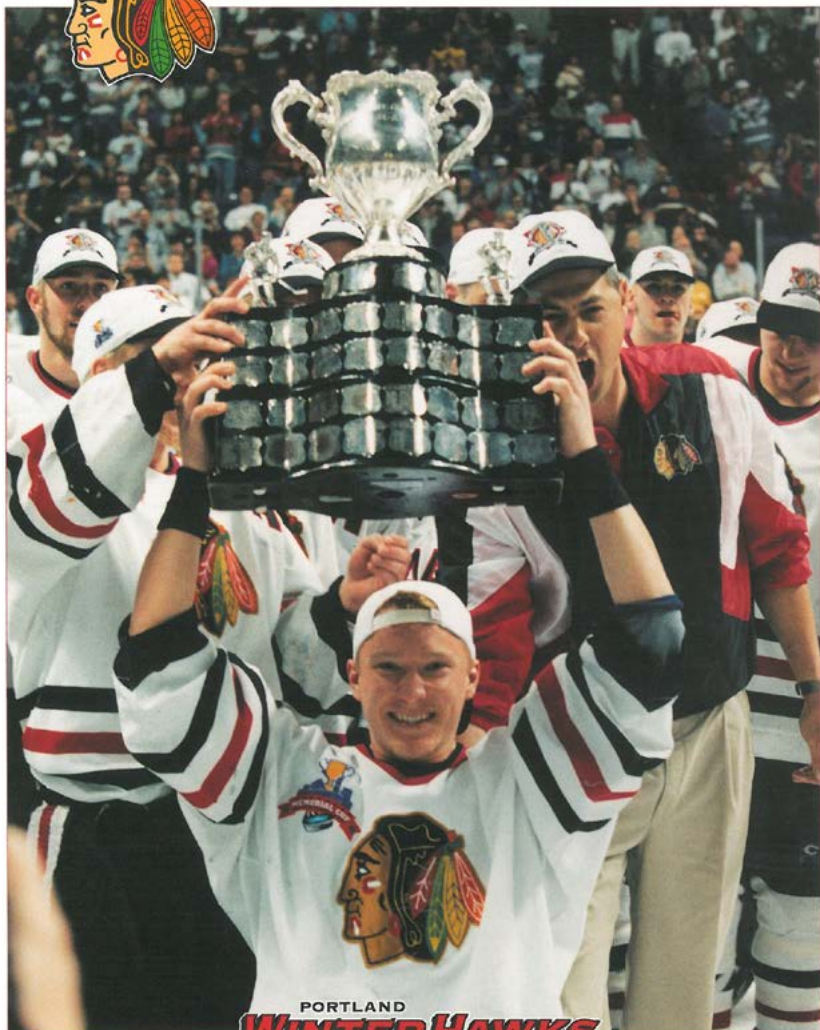
1

kapitola

PORTLAND

Marian Hossa
Hoisting The Cup

Productions Journal Graphics

PORTLAND
WINTER HAWKS
HOCKEY

1998 Memorial Cup Champions

Photo - Jeff Hinds Sports Photography

Bál som sa, že moja kariéra v NHL sa skončila skôr, ako sa vôbec začala.

Mal som pomerne veľké šťastie, zranenia sa mi celkom vyhýbali. Trápilo ma kožné ochorenie, ktoré ma napokon prinútilo odísť do hokejového dôchodku, to som však nikdy za zranenie nepovažoval. Ak je reč o ozajstných zraneniach, najhoršie som zažil ešte predtým, ako som pravidelne hrával v NHL.

Ottawa Senators ma v roku 1997 *draftovala* z dvanásteho miesta a na jeseň som k nim nastúpil do *kempu*. Ak sa nemýlim, vyhral som aj kanadské bodovanie. Na osemnásťročného chalana som zanechal dosť dobrý dojem. Vďaka výkonom a tomu, že Daniel Alfredsson sa nevedel dohodnúť s klubom na novej zmluve, som zahájil sezónu v prvom tíme. Keď sa ročník začal, zrazu sa všetko zrýchlilo a už som nebol taký produktívny. A po návrate Alfredssona do zostavy sa vedenie rozhodlo preradiť ma do juniorského tímu. V *drafte* juniorskej CHL si ma vybral Portland Winterhawks.

Pri odchode z Ottawy som bol sklamaný. Pamätám si, že sa ma novinári pýtali, ako sa cítim. Slabou angličtinou som im odvetil: „I'll be back“. Miestne noviny Ottawa Sun citát na druhý deň použili, ako keby som bol Arnold Schwarzenegger z legendárneho Terminátora. Bolo to myslené tak, že síce idem do WHL, ale do NHL sa čoskoro vrátim. Odchod do Portlandu som znášal ťažko, ale napokon to bolo správne rozhodnutie. Späťne voči nemu nemôžem namietañ. Počas pôsobenia v juniórke som sa veľa naučil na ľade aj mimo neho. Počas základnej časti a vyraďovacích súbojov som v šesťdesiatich deviatich zápasoch dal 58 gólov a získal 104 bodov. Vyhlásili ma za najlepšieho nováčika v lige. V *play-off* sa nám darilo, vyhrali sme WHL a dostali sa až do finálového turnaja o *Memorial Cup*, ktorý v zámorí považujú za juniorský Stanley Cup.

K môjmu zraneniu prišlo v poslednom zápase sezóny. Hrali sme proti tímu Guelph Storm. Bol to pomerne vyrovnaný zápas. Stav bol 3:3. Cítil som sa na ľade výborne, mal som gól a asistenciu. Do konca tretej tretiny ostávalo asi päť minút. Pri ľavom mantineli som prechádzal cez modrú čiaru. Vnikol som do útočného pásma. Čakali ma tam dvaja obrancovia. Jeden z nich proti mne vykorčuľoval. Podarilo sa mi ho obísť, ale vystrčil nohu a zachytil ňou moje ľavé koleno. Vyletel som do vzduchu. Keď som dopadol, okamžite som vedel, že niečo nie je v poriadku. Ešte nikdy som nič podobné nezažil. Pamätám si, ako som ležal na ľade a kričal od bolesti. Vedel som, že s kolenom je koniec. Faulujúci obranca dostal trest do konca zápasu. Z ľadu mi museli prísť pomôcť lekár s *kustódom*.

V šatni ma posadili a dosledoval som zvyšok zápasu. Dúfam, že vyhráme, napadlo mi ako prvé. Vzápätí som začal rozmýšľať nad svojou kariérou. Doteraz mi išlo všetko podľa predstáv. Senators si ma vybrali z vysokého miesta, pričuchol som si pár zápasmi k NHL. Darilo sa mi aj v juniórke, kde sme hrali o cenný *Memorial Cup*. V predchádzajúcej sezóne som doma navyše získal majstrovský titul s Duklou Trenčín. Až doteraz išlo všetko ako po masle. A zrazu prišlo zranenie. Nič podobné som dovtedy nezažil. V hlave som si prehrával najhoršie možné scenáre, vírilo vo mne nesmierne množstvo otázok.

Zápas sme nakoniec vyhrali. V predĺžení rozhodol z *dorážky* Bobby Russell. Sedel som sám v šatni v bolestiach s ľadom na kolene a z plného hrdla som zakričal: „Góóóó! Vyhrali sme!“ Na sekundu som zabudol na roztrhnutý predný krížny väz. Náš *kustód* Innes Mackey vběhol dovnútra, aby to so mnou oslávil a pomohol mi pridať sa k spoluhráčom na ľade. Oblečeného v drese so šľapkami na nohách ma posadili na stoličku. Spoluhráči ma tlačili po ľade a v rukách som držal pohár pre víťazov. Najprv som počas osláv v hoteli všade skakal o barlách na jednej nohe, ale chalani vymysleli, že ma naložia na batožinový vozík a na ňom ma tlačili pred sebou.

Zranenie ma otestovalo celkom novým spôsobom, čo bolo nakoniec dobre. Pôsobenie v Portlande si zapamätám navždy. Po mojom príchode mi pomohlo, že som už poznal v meste pár ľudí. Ako asistent tam pracoval Július Šupler, ktorého som na Slovensku poznal

mnoho rokov. S mojím otcom trénoval v Dukle Trenčín aj v reprezentácii. Doma Julio patrilo medzi mimoriadne rešpektovaných trénerov. Slovenskú reprezentáciu sa mu podarilo za dva roky dostať z C-skupiny do A-skupiny majstrovstiev sveta. Chcel sa naučiť nové veci. Rozhodol sa, že pôjde do Severnej Ameriky a stane sa asistentom trénera. V mužstve bol aj ďalší slovenský hokejista Andrej Podkornický, ktorý je po hráčskej kariére aj úspešným trénerom. Ako asistent trénera pôsobil pri slovenskej reprezentácii, ktorá na zimných olympijských hrách v roku 2022 získala bronzové medaily. Obaja mi pri prechode do nového mužstva pomohli.

V Portlande som býval u Lindy a Richy Donaldsonovcov. Bol to starší a veľmi milý pár. Deti im už vyrástli a odsťahovali sa. Vlastnili starší dom v tichej štvrti. Do Portlandu som prišiel krátko po začiatku sezóny. Jeden spoluhráč už v rodine býval, volal sa Brenden Morrow.

Na prízemí sme mali vlastnú obývačku, kde sme hrávali videohry. Brenden mi na začiatku v mnohom pomohol. Po anglicky som veľmi nevedel. Mal so mnou trpezlivosť. Dnes už viem, že to nebolo pre neho jednoduché mať ma za spolubývajúceho. Bola to určite pre neho výzva, správal sa však ku mne výborne. Dodnes sme kamaráti.

V NHL sme na seba často narážali, najmä keď bol kapitánom Dallasu Stars. Počas jeho poslednej sezóny v Tampa Bay Lightning som proti nemu nastúpil vo finále Stanley Cupu v roku 2015.

Trénerom Winterhawks bol Brent Peterson. Neskôr pôsobil ako asistent v Nashville Predators. Aj s ním som mal skvelý vzťah a zakaždým, keď sme sa neskôr počas kariéry stretli, porozprávali sme sa. Považoval som ho za veľmi dobrého trénera, ktorý hokeju naozaj rozumie. Winterhawks bola skvelá organizácia. Vyhrávali ešte pred mojím príchodom. So mnou v tíme sme prehrávali zriedka. Užil som si množstvo zábavy. Ako som spomínal, z Ottawy sa mi veľmi nechcelo odchádzať, ale nakoniec som uznal, že Senators spravili správne rozhodnutie. Dal som množstvo gólov a nadobudol sebavedomie. Vyhrali sme *Memorial Cup*. Vychutnával som si aj život mimo ľadu, dlhé cesty a spoločnosť ostatných chalanov. Zlepšil som sa výrazne v angličtine.

Počas pôsobenia v Portlande mi prišiel bonus za podpis zmluvy s Ottawou. Šek dorazil poštou na adresu Donaldsonovcov. Linda zakričala ustráchaným hlasom: „Marián, máš tu šek na 200 000 dolárov.“ Spolu s Richom začali panikáriť. Dnes im už rozumiem, ale vtedy som zareagoval: „Mohol by som, prosím, najprv dohrať videohru?“ V osemnástich rokoch bol pre mňa dôležitejší výborne rozohraný zápas NHL na nintende. Manželia nevedeli čo so šekom, mali strach. Lámanou angličtinou som im povedal, že ani ja neviem. Bol som tínedžer a práve som dostal veľké peniaze. Navrhli mi, aby som si otvoril osobný účet. Zavolať som agentovi a ten mi dal rovnakú radu.

Už predtým sa ma pýtal, či existuje niečo, čo by som si pri podpise prvej zmluvy chcel kúpiť. Mojim vysnívaným autom bolo Porsche 911 Turbo. Agent odvetil, že je to krásny sen, ale ak by som sa ako hráč juniorky prevážal na Porsche, nevyzeralo by to dobre.

Povedal, že mám počkať, kým sa dostanem do NHL. Myslel som, že si urobím radosť, keď budem pravidelne hrať za Ottawu, alebo prekonám mílniky v kariére ako tisíc zápasov, tisíc bodov či päťsto gólov. Nakoniec som si ho počas rokov v profilige nekúpil. Detský sen som si splnil a pred dopísaním tejto knihy je auto objednané.

Spoluhráči v juniorke mali také tie malé autíčka a ja som sa zrazu zjavil v obrovskej dodávke Ford Expedition. Všetkých som v nej potom vyvážal. Mám na to krásne spomienky.

V jeden deň som sa dozvedel, že na zápas s miestnymi Trail Blazers prídu basketbalisti Chicago Bulls boli na vrchole slávy. Mali Michaela Jordana, Scottieho Pippena, Dennisa Rodmana, Toniho Kukoča a všetkých ostatných. Vedel som o nich všetko, lebo som ich sledoval vo finále ešte doma na Slovensku. Podarilo sa mi získať lístky na horné poschodia arény Rose Garden. Veľmi som sa tešil, čakal som obrovskú šou. Nikdy som predtým na NBA nebol. Ako zápas začal, zdalo sa mi všetko spomalené. Čakal som niečo oveľa rýchlejšie. Vo štvrtej štvrtine sa však Bulls rozbehli. Začali dominovať a duel bez problémov vyhrali. Bolo jasné, o koľko sú od domácich lepší. Pohľad na všetky ich superhviezdy bol neuveriteľný. Najväčší zážitok bolo vidieť na vlastné oči Michaela Jordana, ktorého som od malička považoval za svoj športový idol.

Ďalším neočakávaným pozitívom prvých dní strávených v Portlande bola moja zlepšená angličtina. Trochu som sa ju učil už na Slovensku. Na škole sme však mali britskú angličtinu. V USA na vás ľudia hovoria rôznymi slangami. Pýtajú sa napríklad „What’s up?“ Nevedel som, čo to znamená. Poznal som len „How do you do?“ Výrazne mi pomohla moja americká rodina. Kultúrny rozdiel medzi Portlandom a Slovenskom bol ohromný. Keď som bol hladný, rukami som sa snažil vysvetliť, čo chcem. Na začiatku to bolo ťažké, ale postupne sa na mňa začalo lepíť čoraz viac slovíčok. Učil som sa v tímovom autobuse počas dlhých ciest po klziskách súperov alebo pri sledovaní filmov. Takisto mi pomohlo, že som sa neustále na niečo pýtal.

Na samom začiatku sa všetci na môj účet párkrát dobre pobavili. Pamätám si na svoj prvý zápas v drese Winterhawks. Western Hockey League bola tvrdá liga. Počas prvého duelu stál pri vhadzovaní oproti mne urastený bitkár. Otočil sa a ako prvé mi povedal: „Chceš ísť?“ Pozerám naňho a rozmýšľam nad tým, na čo akože idem. Nechápal som. Chce ma niekam zobrať? Samozrejme sa chcel pobiť. Chalani mi potom vysvetlili, že si zo mňa uťahoval. Bol som totálne zmätený. Všetci sa náramne smiali.

MARSHALL JOHNSTON zohral kľúčovú úlohu v tom, že ma Senators v roku 1997 *draftovali*. Ako tu samotný Johnston spomína, Senators sa modlili, aby som ešte bol v *drafte*, keď si ma vyberú z dvanásteho miesta. Podarilo sa. Johnston sa so Scottom porozprával, čo vo mne ako hráčovi videl a ako sme až dodnes ostali v kontakte.

Marshall Johnston

Bolo to veľmi dávno. Bol som vo vtedajšom Československu, na dnešnom Slovensku. Marián mal asi štrnásť rokov. Pricestoval som, aby som sa pozrel na áčko Dukly Trenčín. Jeho otec František pôsobil pri tíme ako asistent hlavného trénera. Prioritne som prišiel skautovať starších hráčov, ale pred zápasmi prvého tímu som veľmi nemal čo robiť. Zvykol som chodiť na štadión, kam smerovali deti na tréningy rovno zo školy, ktorú mali kúsok od arény. Začínali o pol tretej a po nich vykorčuľoval seniorský tím. Tak som stretol Mariána a zoznámil sa aj s jeho otcom. Postupne som ho vídaval na rôznych turnajoch a aj na juniorských majstrovstvách sveta.

Bol veľmi zručný, okrem útoku sa zapájal aj do obrany. Jeho hra nebola len o *ofenzívnych* schopnostiach. Poctivo sa vracal do *defenzívy*, na svoj vek bol komplexným hráčom. Úprimne povedané, ani som netušil, že raz bude taký dobrý. Ak by som vravel – no jasné, hneď som vedel, že o dvadsať rokov bude členom Siene slávy, klamal by som. Taký múdry nie som. Určite však od prvého momentu upútal. Potom som ho zažil v Ottawe a videl som, aký rešpekt mu prejavujú spoluhráči, jednoducho vyčnieval.

Draft v roku 1997 sa konal v Pittsburghu.

Bol som v klube na pozícii riaditeľa pre rozvoj hráčov. Hossu sme veľmi chceli. Manažérovi sme hovorili, že sa nám páči. Vyberali sme z dvanásteho miesta. Počas prvého kola som bol ako na ihlách, celý som sa potil. Vôbec som si nebol istý, či ešte bude na dvanástke k dispozícii. Obával som sa, že nám ho niekto vyfúkne. Nestalo sa tak, náš výber bol potom jasný.

O rok neskôr prišiel kouč slovenskej reprezentácie Július Šupler do Ameriky, aby trénoval juniorku v Portlande. Napadlo nám, že by Mariánovi mohlo prospieť, ak by šiel za ním a zvykol si na hokej na severoamerických klziskách. Pomohlo mu to aj z hľadiska angličtiny. Tímu sa darilo. Dostali sa do finálového turnaja *Memorial Cupu*, ale Marián si roztrhol kolenné väzy a musel ísť na operáciu. Pamätám si, ako som za ním letel. Operáciu sme dohodli v Ottawe.

Keď sa v ďalšej sezóne uzdravil, začal už v drese Senators. V tých rokoch sa nám podarilo niekoľko dobrých *draftov* a *trejdov*, Mužstvu sa darilo. Ja som postupne po nezhodách s majiteľom a prezidentom z klubu odišiel.

S Mariánom som však naďalej udržiaval kontakt. Pred sviatkami som mu každý rok poslal vianočný pozdrav a on mi vždy odpovedal. Postupne sa oženil a okrem manželky majú aj tri krásne dievčatká. S manželkou sme raz boli s ním a jeho rodinou aj na večeri v Trenčíne. Pozval nás aj na svoje uvedenie do Siene slávy. Bola to pre nás veľká pocta. Chcel nám zaplatiť hotel aj letenky, zdvorilo som odmietol. V Toronte nás pozval na súkromnú oslavu so svojím agentom, Dominikom Hašekom, Nicklasom Lidströmom, rodinou a všetkými kamarátmi, ktorí za ním prišli zo Slovenska. Bolo to úžasné.

1983 MEMORIAL CUP CHAMPIONS

2 BRYAN WALKER	19 JIM
3 KELLY HUBBARD	20
4 JOHN KORDIC	
5 BRIAN CURRAN	
6 BRAD DUGGAN	
7 TERRY JONES	
8 RICHARD KRO	
10 RAY PODLO	
11 ALFIE TURK	
12 RANDY HI	
14 GORDON	
15 KEN YAV	
16 GRANT	
17 CURT	
18 DERF	

1998 MEMORIAL CUP CHAMPIONS

1 BRENT BELECKI	23 KEN DAVIS
2 SHON JONES-PARRY	25 KYLE CHANT
3 KEVIN HAUPT	29 BRENDEN MORROW
4 RYAN THRUSSELL	34 MATT WALKER
6 JARED SMITH	35 JASON LaBARBERA
8 MARTY STANDISH	39 CHRIS JACOBSON
9 DEREK MacLEAN	44 ANDREW FERENC
12 TODD HORNUNG	55 JOEY TETARENKO
14 ANDREJ PODKONICKY	
16 MIKE HURLEY	KEN HODGE
17 GERRY KING	BRENT PETERSON
18 MARIAN KOSSA	MIKE WILLIAMSON
19 TODD ROBINSON	JULIUS SUPLER
21 BOBBY RUSSELL	INNES MACKIE
22 MIKE MUZECHKA	

2

k a p i t o l a

OTTAWA - ATLANTA

Jiří Crha a podpísaný prvý NHL kontrakt

***To, že sa moja kariéra
v NHL začala práve v Ottawe,
bolo skvelé z niekoľkých
dôvodov. Na zápasy, ktoré som
tam odohral, mám množstvo
skvelých spomienok.***

Z Ottawy som nikdy nemal pocit, že je priveľká alebo príliš hektická. Mala európsky nádych. Podobala sa na mestá, ktoré som poznal z domu. Žiť a hrať hokej v Ottawe ma bavilo. Koniec pôsobenia v klube vo mne zanechal istú pachuť. Škoda, že to tak dopadlo.

Skôr ako sa dostaneme ku koncu, povedzme si niečo o mojich začiatkoch v Ottawe. Po zranení počas *Memorial Cupu* som podstúpil operáciu predného krížneho väzu, po ktorej mi dodnes ostala jazva. Lekár odviezol skvelú prácu a sľúbil mi, že koleno znova zosilnie. Spolu sme naplánovali rehabilitáciu a padlo rozhodnutie, že počas leta ostanem v Ottawe. Vlastne ani neviem, či mi ponúkli možnosť rehabilitovať na Slovensku. Vtedy som ešte bohvieako nehovoril po anglicky, takže som na všetko prikyvoval. Na týždeň som sa vrátil domov a zbalil som si potrebné veci. Do Ottawy so mnou cestovala mama, ktorá mi niekoľko mesiacov pomáhala. Stále som mal len osemnásť rokov. Chvíľu trvalo, kým som si našiel priateľov. Od pondelka do piatku som tvrdo pracoval a cez víkendy som si užíval. Leto tam trávili aj niektorí ďalší hráči. Chodil som dlhšie o barlách a oni ma pozývali do podnikov a reštaurácií. Život v kanadskom meste som si začal užívať.

Proces rehabilitácie bol úplne iný, ako som bol zvyknutý z Európy. Doma sme si na telo neprikladali ľad ako v Severnej Amerike. Po záťaži mi kompletne obalili koleno ľadom a pevne ho stiahli.

Prvýkrát mi jedno vrečko priložili na operované miesto spredu a druhé zozadu. Prikázali mi, aby som si to chladil dvadsať minút. Po dvoch minútach sa mi začalo zahmlievať pred očami a dával som si ľad dole z kolena. Opýtali sa ma, čo to robím. Odvetil som, že odpadávam od bolesti. Je to príliš studené. Trvalo týždeň, kým som si zvykol. Koža mi z chladu zakaždým sčervenala. Dnes už to isté robia aj v Európe, ale vtedy to tak nebolo. Studený sprej sa možno používal, ale určite nie vrecká s ľadom ani vane so studenou vodou. Počúvol som však fyzioterapeutov. Veril som, že vedia, čo robia. Ľad urýchlil hojenie. Rozhodne mi však chvíľu trvalo, kým som si na mrazivý pocit zvykol. Postupne som si na všetko zvykol. Nerobilo mi problém po tréningoch vliezť do ľadovej kade. Pamätám si, že neskôr počas kariéry si môj spoluhráč z Blackhawks Brent Sopel prikladal vrecia s ľadom len k jednej časti tela, keďže ňou stále blokoval strely súperov. Nahý chodil po kabíne. Na jednej strane vyzeral normálne a druhú mal úplne modrú. Vo finále NHL v roku 2013 som mal zasa pocit, že Michal Handzuš spáva v ľadovej vani.

Ukázalo sa, že všetko zlé je na niečo dobré.

Letná príprava v Ottawe s kondičným trénerom Senators mi pomohla. Mal som talent, ale bol som chudý. V tom čase platilo, že kto chce hrať v Národnej hokejovej lige, musí na to byť pripravený aj po fyzickej stránke. Nie je to ako dnes, keď v profilige nájdete aj ďaleko útlejších chalanov. Potrebovali ste silu pred bránkou, lebo podľa starých pravidiel vás mohli súper i ďaleko viac *hákovať* ako dnes. Bol som síce zručný a rád som útočil, ale odohrať 82 zápasov by nebolo jednoduché. Ak by som neutrpel zranenie a neostal v Kanade, neviem, či by som mal dostatok síl na kompletnú sezónu. Trénoval by som doma a stále by som bol tým istým chudým chalanom. Dôveroval som ľuďom, ktorí sa o mňa starali. Prestal som sa obávať o svoju budúcnosť. Dokázal som sa zbaviť všetkých obáv o kariéru, ktoré som si kládol po zranení na *Memorial Cupe*. Vedel som, že som v dobrých rukách. Vnímal som pokrok. Naberá som svalovú hmotu. Vedel som, že idem správnym smerom.

S naším kondičným trénerom Randym Leeom sme pracovali naozaj tvrdo. Väčšinu dní som strávil v posilňovni. S Randym sme makali